

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Angela De Fvlginio, In Qvo Ostenditur Nobis vera via qua
possumus sequi vestigia nostri Redemptoris**

Angela <de Fulginio>

Parisiis, 1598

c. 59. De prima societate quæ dominum nostrum Iesum Christum
associauit vsque ad mortem, quæ fuit summa paupertas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43716

Prima Quinquagesimum nonum capitulum.
 societas De prima societate quæ Dominum
 Domini nostrum Iesum Christum associavit
 vsque ad mortem, quæ fuit summa
 mortem. paupertas.

SOCIETAS igitur prima Ie-
 su Christi libri vitæ, & salutis
 nostræ fuit continua & summa
 & perfectissima paupertas, & ista
 fuit tribus modis, vna grandis,
 alia maior coniuncta cum prima,
 sed tertia coniuncta cum prima,
 & secunda fuit perfectissima.

Prima Primus igitur gradus perfectissi-
 pauper- mæ paupertatis Christi qui est li-
 tas Cbri- ber & via & magister animæ fuit,
 sti. quia voluit esse pauper omnium

Tribus rerum temporalium istius mun-
 modis do di, ita quod non habuit nec ter-
 minus in ram nec vineam nec hortum,
 hoc mun nec aliquam possessionem, nec
 do ha- aurum, nec argentum, nec pecu-
 buit pau niam, nec vllam rem propriam,
 pertatem nec recepit, nec recipere voluit
 perfectis de rebus mundi huius, nisi ad
 sumam,

id est de summa paupertate. 261

subleuandum extremam indigentiam vite sue corporalis, cum fame & siti & penuria, frigore & calore, cum multo labore & austeritate & durtia, nec de rebus delicatis & exquisitis necessitates corporis recipere voluit, sed de rebus grossis & communibus, quae secundum loca & tempus inueniebantur in illa prouincia in qua Christus sine domo & habitaculo mendicans stabat & uiuat.

*Nota
extremā
indigentiam.*

Secunda paupertas Christi fuit maior quam prima, quia voluit viuere & esse pauper amicorum & consanguineorum, & omnis familiaritatis magnorum & potentum, & omnis amicitiae temporalis, ita quod nec aliquem amicū habuit, nec habere voluit, nec ex parte matris, nec ex parte Ioseph patris putatiui, nec ex parte discipulorū, nec quorumcūque amicorum, propter quem fuerit sibi dimissa vna alapa, nec vnus ictus martelli, nec flagelli,

*Secunda
pauper-
tas Chri-
sti.*

Nota.

nec vnum verbum iniuriosum:
 & nasci voluit de matre pauper-
 rima & humillima, & educari sub
 patre putatio carpentario pau-
 pere, & se expoliauit amore &
 familiaritate regum, potentum
 & pontificum, & scribarum, &
 amore amicorum & consangui-
 neorū, ita quod nec pro matre,
 nec consanguineo, nec pro quo-
 cunque dimittere voluit aliquid,
 quod placeret vel placere posset
 voluntati patris sui altissimi.

Tertia
pauper-
tas Chri-
sti. spo-
lians se
seipso sci-
licet po-
tentia.

Tertia paupertas & summa
 fuit, quod expoliauit semetipsū
 seipso, cum Christus pauperem
 se ostendit in potentia. Et primo
 quod fecit se pauperem & in-
 opem suæ potentię propriæ, cum
 enim ipse esset omnipotentissi-
 mus cui nihil erat impossibile,
 voluit apparere & viuere in isto
 mundo sicut impotens, sicut in-
 firmus & debilis homo, ipse e-
 nim præter miseras humanas,
 puerilem infantiam & alias infi-
 nitas debilitates, quas propter

id est de summa paupertate. 263

nos assumpsit, præter culpam & peccatum debilis apparuit & vixit. Fuit enim fatigatus ex itineribus, & prædicationibus, & curationibus, ex visitationibus, ex opprobrijs. Et quod plus est, non solum homines peccatores in eum potestatem acceperunt, im-

*Non solum à rationabili-
bus creaturis sed alijs insensibili-
bus pati voluit, & agere in eum.*

mo omnia elementa & corpora insensibilia sibi passionem & afflictionem inferendi ab eo qui ipsa creauerat, potestatem acceperunt, & ipse tanquam impotens non resistebat, sed omnia (vt homo impotens resistere) propter nos tolerabat.

Dedit enim potestatem illis spinis intrâdi & perforandi crudelissimè illud tremebundum & diuinissimum caput eius. Dedit potestatem illis vinculis & ligaturis stringendi & tenēdi eum cum columna & vnâ manum cum alia, qui terram in sua morte concussit. Dedit velo, vt velaret eum qui est vera lux & verum lumen illuminans omnia. Dedit

264 *De prima societate Iesu*
flagellis, vt durissime verberarent eum. Dedit clavis potestatem perforandi & intrandi in suis manibus & pedibus, quibus cœcos illuminauerat & surdis auditum reddiderat. Dedit cruci vt eum cruentatum, verberatum & perforatum suspendendo sustentaret, & eum nudum omnibus exponeret, & tandem mortem crudelissimam ibidem toleraret. Dedit aceto & felli vt os eius amaricaret. Dedit lanceam, vt intraret & aperiret & perforaret (quod stupendum est audire) illud diuinissimum latus & cor & viscera eius, vt sanguinem & aquam de visceribus eius & cordis penentralibus effunderet super terram. Dedit crucifixoribus militibus, iudæis, pilato & alijs nequissimis potestatem vt ipsum iudicarent, accusarent, blasphemarent, sibi insultarent, verberarent, deriderent, & eum interficerent, qui solo verbo omnia impedire poterat, aut solo nutu

id est de summa paupertate. 265

nutu omnia subuertere & annihilare, aut vni Angelo minimo suo de infinitis milibus potestatum & virtutum suarum impetare, vt hæc omnia vno impetu proijceret in profundum maris. Nisi enim ipse potestatem dedisset, & se passibilem & infirmum exhibuisset, proculdubio nulla creatura potuisset, immo horruisset molestiam suo creatori irrogare. Quid plura? elementis, frigori, calori, fami, siti se subiecit & alijs creaturis insensibilibus, & potentiam suam occultauit, & se in apparentia hominum spoliavit, vt nos miseros, mortales & passibiles de patientia sub tribulationibus habenda informaret, vt hominem qui potestate se priuauerat redimeret, & per gloriam resurrectionis impassibilem efficeret & inuictū. Et quod amplius est, dedit potestatem diabolo super se vt eum tentaret, & circumduceret, & cum membris suis pessimis hominibus ipsum vsque

Qui patienter tulit de omnibus creaturis suis inuitat nos ad omnem patientiam.

M

mortem persequeretur, vt hominem de eius potestate liberaret. Passibilem igitur se exhibuit inuictus Dominus & omnium primum agens, & impotētem creator omnium, & debilem Rex fortissimus se fecit, nec repulit, sed subiecit se diabolo, creaturis insensibilibus, & omnibus tribulationibus, & iniurijs, omnibus pœnis, omni dolori & afflictioni. In hoc cōfundens nos miserandos, qui sic delicati esse volumus, vt non solum tribulationes, neq; pœnitentiam spontaneè non assumamus, verum etiam afflictiones & tribulationes ex ordinatione Dei nobis contingentes, quantum possumus repellimus, & contra Deum omnipotentem nequissimè murmuramus.

*Spoliauit se
Christus
secundo
seipso,
scilicet
sapientia.*

Secundo modo se expoliavit seipso, & pauperē fecit sua propria sapientia: voluit enim Dominus noster Iesus Christus apparere vt simplex homo, & ignorans, & insipiens, & fatuus inter

id est de summa paupertate. 267

omnes homines mundi, & non
voluit etiam apparere vt philo-
sophus, vel doctor verbosus, aut
disputator ampulosus, vel scri-
ba, vel famosus in scientia vel sa-
pientia gloriosus, sed in veritate
humili conuersando, & simplici-
tate & summa mansuetudine in-
ter homines conuersabatur, in
virtute vitæ virtutū & miraculo-
rum viam veritatis ostendendo.
Cum enim ipse sit sapientia Dei
patris, & scientiarū Dominus &
prophetarū factor & inspirator,
potuit scientiarū & rationū sub-
tilitatib⁹ & ingenio vti, & se ostē-
dere, & gloriosū facere si voluis-
set, sed sic simpliciter veritatem
protulit, vt quasi ab omnibus nō
solum simplex & idiota, sed insi-
piens & fatuus & blasphemus re-
putaretur. Viam veritatis nobis
ostēdens, quod nō de sciētia seu
sapiētia gloriari debemus, neque *Christ.*
ipsa inflati velimus coram homi- *exemplo*
nibus nomen magisterij acquire- *de sapiē-*
re, seu vanam gloriā manducare. *tia non*
gloriari.

M ij

*Tertia
spoliatio
Christi
seipso sei
licet fa-
ma.*

Tertio se expoliauit seipso, & pauperem fecit sua fama sanctitatis & bonitatis & innocentiae, quod mirabilissimum est. Voluit enim sic tenere viam mysticè, vt quasi ab omnibus nō solum non haberetur vt sanctus sed vt peccator, & peccatorum amicus, & sicut proditor & seductor, & patriæ conspirator, & blasphemus reputari, & inter latrones & iniquos condemnari & numerari voluit, dum tamē salutem nostrā operari posset in medio terræ. Potuit enim sibi acquirere famā sanctitatis, vt ab omnibus vniuersaliter ipse sanctus sanctorū tanquam sanctus haberetur, vtpote qui nunquam peccatum fecit, sed peccata omnia tulit, & quod Ioanni Baptistæ quantum ad famam sanctitatis suo seruo dederat, ipse sanctorum summus & rex virtutū sibi inter omnes homines retineret. Sed hoc fecit & fama sanctitatis (salua veritate doctrinæ vitæ & iustitiæ) se ex-

*Exem-
plū Chri-
sti contra
hypo-
chritas.*

id est de summa paupertate. 269
poliare, & pauperem facere voluit, vt nostram hypocritism refutaret, qui etiam de his bonis, quæ nec habemus nec facimus, gloriam coram hominibus quærimus, & famam sanctitatis & innocentia, nos de malis falsè excusando, & bona opera mendaciter arrogando per fas & nefas quantum possumus nitimur vendicare.

Quarto expoliavit semetipsum *Quarta*
seipso, suo videlicet imperio & *spoliatio*
principatu omnium rerum & do- *Christi*
minationum quas habebat. Cum *seipso scilicet suo*
enim esset rex regum & Domi- *imperio.*
nus dominantium, & rex cuius
regni non est finis, ipse inter omnes homines vivere, & esse voluit, sicut seruus deiectus & venditus & empticius. Nec cum eum vellent facere regem, rex esse voluit, sed regibus impijssimis semper vsque ad mortem subiectus, & obediens in ijs quæ petebant, vectigalia scilicet soluendo esse voluit: curijs & iudicijs, & gra-

M. iij.

uaminibus eorum parendo, & se
subijciendo. Et non solum regi-
bus, immo etiam vilissimis seruis,
& clientibus & ministris eorum
semper obediens fuit usque ad
verbera & mortē crucis. Et ipse
rex regum, regnum suum de hoc
mundo non esse, coram pilato
asseruit, quia de regno & domi-
natione huius mundi temporali
inter homines non curabat, sed
semper subiectus esse volebat, &
non dominus, neque rex, prin-
ceps, sed seruus humillimus se-
metipsum totaliter exinaniuit.
Subiectus etiam fuit suæ humil-
limæ & pauperrimæ matri & pa-
tri putatiuo, eis usque ad tricesi-
mum annū humiliter obsequen-
do & seruiendo. Nec inter disci-
pulos quos paucos & ignobiles,
& pauperrimos elegit, nec ut rex
nec ut Dominus esse voluit, sed
asseruit quod venerat ministra-
re, non ministrari, donec daret
animam suam pro ipsis & cæteris
peccatoribus redimendis. Qui-

id est de summa paupertate. 271
nimo eis discipulis pauperrimis
in miserijs caput & magister exi-
stens primus esuriebat & sitie-
bat, & tribulabatur; non enim
fuit magister eorum, quatenus
primatum inter eos quæreret,
sed vt primus inter eos afflictio-
nem & deiectionem sustineret,
& tantū inter eos humiliter fuit
conuersatus, quod eis in mensa
ministrauit, & pedes eorum, &
manus lauit. O immensa nostra
dementia qui post talem ac tan-
tum dominum & regem regum,
& ignominiosū inter homines,
& contemptum, nos ad dignita-
tes, & prælationes continuè as-
piramus, libertatem volentes, &
sine iugo viuentes, nulli amore
eius subiecti, nec obedientes esse
volumus, sed supra alios quantū
possumus volumus præsidere.
Non sic, non sic tu Christe face-
re voluisti, sciens quod durissi-
mum iudicium fiet his qui præ-
sunt, & potentes potenter tor-
menta patientur, & de vita &

M iij

272   *De prima societate Iesu*
regimine, & de peccatis eorum
subditorum strictissima ratio exi-
getur. Confundat igitur hic liber
vuius, in se nobis exemplum præ-
ferens, superbiam nostram, &
semper (sicut ipse) subiecti præ-
sidentibus esse velimus, nostram
voluntatem nullatenus retinen-
tes, sed amore eius qui omnibus
propter nos subiectus fuit, &
esse voluit, & propter nostram
securitatem statum subiectionis
non solum toleremus, sed præla-
tiones fugientes, subiectionem
& statum humilē ex corde cum
magno desiderio requiramus.
Hæc est igitur summa, & conti-
nua & perfectissima paupertas
Dei hominis Iesu Christi omniū
saluatoris, qui quamuis diuitia-
rum Dominus existeret, pauper-
rimus inter nos esse voluit, ut
nos ad amorem paupertatis pro-
uocaret. Pauper enim fuit re, vo-
luntate & spiritu super omnem
creaturæ æstimationem, propter
infiniitissimum, & dulcissimum

id est de summa paupertate. 273

amorem quo nos dilexit: pauper
inquam, & inops, mendicus. In
rebus temporalibus pauper &
in amicis, pauper in potentia,
pauper in sapientia mundana,
pauper in fama sanctitatis, pau-
per in statu dignitatis, pauper in
omnibus existens, paupertatem
prædicavit, & pauperes beatos
esse asseruit, & mundi iudices
affuturos: diuites condemnauit,
& diuitias, & abundantias præ-
dictas esse contemnendas re,
verbo, conuersatione, & exem-
plo totis viribus prædicavit. Sed
heu prohdolor, sed heu prohpudor,
hæc paupertas spiritus
hodie est expulsa, & quasi ab
omnibus est fugata, & (quod est
deestabilius) ab illis qui in hoc
libro vitæ legunt & intelligunt,
& hanc paupertatem prædicant
& glorificant, hæc paupertas re,
voluntate, studio, & facto tota-
liter expugnatur. Hanc enim
paupertatem mundus odit, Chri-
stus autem diligit, & elegit pro

M v

274 *De prima societate Jesu*
se & pro suis, ipsamque beatiffi-
mam statuendo. Sed quis homo,
quæ mulier, quæ creatura hodie
dicere posset, quod sit sociata
tali societati, tam gloriosæ sicut
Christus voluit esse sociatus?
Beatus est ille qui in sua pœni-
tencia in mundo isto, exemplo
Christi ipsam elegit. Heu me,
heu me scimus, audiuius, fir-
miter tenemus, qualiter filius
Dei Creator noster & Redem-
ptor, magister & illuminator,
& exemplum nobis factus, quali
cibo & potu satiatus, qualiter
fuit indutus, qualibus vestibus
adornatus, qualibus cameris &
palacijs hospitatus, quali fami-
lia & amicis stipatus, qualibus
studijs & scientijs mancipatus,
& sic de alijs bonis huius mundi,
& tamen Christianos esse nos di-
cimus, & nominari volumus,
post Christum pauperes nulla-
tenus de facto esse volentes, ne-
que sibi assimilari desiderantes,
quamquam verbis dicamus, eius

Nota.

id est de summa paupertate. 275
statum & paupertatem beatifi-
cantes, re autem & facto Christi
statum & perfectionem suæ pau-
pertatis detestantes. Væ nobis
qui post tantum exemplum, do-
ctorem, & magistrum de facto
tantam salutem repellimus, &
ab eius statu & doctrina, sumus
post abundantias temporales er-
rantes, & vacui finaliter rema-
nentes. Et ideo nostra pœni-
tentia, & status Christianitatis
non vadit per rectam viam Iesu
Christi, immo turpiter deuiat
ab eadem. Beatus autem &
verè beatus (vt ipse etiam as- ^{Qui bea-}
seruit) est & erit qui paupertate ^{ti pau-}
tem omnium rerum prædicta- ^{peres.}
rum diligit, qui de facto non
solum verbo pauper esse vult in
rebus temporalibus, & amici-
tijs, & familiaritatibus, in dele-
ctatione, varia scientia, & cu-
riositatibus, & fama sanctitatis,
& omnis prælationis & dignita-
tis: quod si non potest quis se-

M vj

276 *De prima societate Iesu*
totaliter à prædictis spoliare,
saltem deponat affectiones re-
rum prædictarum quantum po-
test, verè enim beatus talis pau-
per, quoniam ipse est regnum
cælorum. Et qui contrarium
fecerit de facto, quicquid de
verbo prædicauerit, & sermo-
cinatus fuerit, infœlix & male-
dictus, quoniam ipse est ex-
trema paupertas, & perpetua
esuries domorum inferorum,
vbi perpetua fames & sitis, vbi
nec amicus, nec frater, nec pa-
ter redimere, nec iuuare poterit,
nec euadendi potentia aderit,
nec sapientia mundana valebit,
sed omnibus his priuabitur de
facto, qui de facto hæc contra
doctrinam Christi obtinere vo-
luit, & cruciabitur in perpetua
secula seculorum.

*Diuites
mundi
quã pau-
pertatem
in alio
sint ha-
bituri.*